

Teritorialita exekutorů

Přehled k pozměňovacím návrhům zavádějících teritorialitu exekutorů v rámci projednávání vládní novely exekučního řádu ST 545, který nyní projednává ÚPV po prvním čtení.

O co jde: Teritorialita exekutorů je označení pro systémovou reformu exekučního systému, která ruší možnost volného výběru exekutora věřitelem a zavádí princip 1 dlužník - 1 exekutor.

Absurdity současného exekučního systému:

- **Vícečetné exekuce** - více exekucí u jednoho dlužníka vymáhá více exekutorů a tím se duplikují zcela totožné úkony – dotazy na bankovní účty ve všech bankách, na nemovitý majetek na katastru, na podrobnosti v zaměstnání, na pojištění u zdravotních pojišťoven a další úkony. Vzniká tak zbytečná a vysoká administrativní zátěž pro zaměstnavatele, úřady, finanční instituce a další subjekty.
- **Neefektivní kontrola** - exekuční soud nemůže efektivně kontrolovat všech 150 exekutorů v ČR. Každý exekuční soud dohlíží na všechny exekutory a všichni exekutoři jsou tedy pod dohledem všech soudů. Soudy tak nijak blíže s exekutory nespolupracují, nesetkávají se s nimi a nemají přehled o jejich práci.
- **Kdo dřív přijde ten dřív blokuje** - kvůli tomuto systému vymáhání je exekutor nucen blokovat veškerý majetek dlužníka, aby to neudělal další exekutor v pořadí a on tak o své pořadí nepřišel. To způsobuje zcela zbytečnou paralýzu dlužníka a prohloubení jeho zadlužení.
- **Nerovné postavení věřitelů** - velcí věřitelé mají značné výhody oproti malým věřitelům, kteří nejsou pro exekutora tak lukrativní a musí tak platit zálohy i náklady neúspěšné exekuce – dochází tak k nerovnému přístupu k výkonu státní moci.
- **Závislost exekutora na chleboďárce** - exekutor není prakticky nestranný a nezávislý, jak mu ukládá zákon, jelikož je ekonomicky závislý na zakázkách od svých klientů - věřitelů.
- **Korupční prostředí** - Exekutoři jsou podnikatelé, kteří se v tržním prostředí ucházejí o pohledávky věřitelů - nemohou však konkurovat jinak než nekalými praktikami, protože exekuce a její cena je jasně definovaná zákonem.

Návrh řešení:

Zavedení systémů, ve kterém si exekutora nevybírá věřitel, ale exekuce přiděluje rovnoměrně soud v rámci kraje. Pokud již u dlužníka vymáhá pohledávku jiný exekutor, soud přidělí novou exekuci stávajícímu exekutorovi, který exekuční řízení spojí v jedno. Postupně tak bude naplněn klíčový princip 1 dlužník - 1 exekutor.

Přínosy:

- **Odstranění ekonomické závislosti** exekutorů na věřitelích, a tím zajištění jejich skutečné nezávislosti.
- **Zanik trhu s dluhy** a s ním spojeného korupčního prostředí.
- **Snížení administrativních nákladů** zaměstnavatelů i všech dalších tzv. součinnostních subjektů.
- **Zlevnění exekučního řízení a zvýšení objemu vymožených exekucí** díky koncentraci všech exekucí u jednoho exekutora a jeho lepší fyzické dostupnosti. Exekutoři se navíc plně koncentrují na řádné vymáhání pohledávek místo shánění zakázek.
- Vytvoření podmínek pro **lepší zaměstnávání lidí s exekucemi** a jejich setrvání v legálním zaměstnání.
- **Zvýšení příjmů státního rozpočtu a snížení výdajů na sociální dávky** díky omezení práce načerno.
- **Dosažení rovnosti účastníků řízení i rovnosti věřitelů** v přístupu k výkonu soudní moci.

Teritorialita exekutorů v legislativním procesu

V současnosti Ústavně právní výbor PSP projednává vládní novelu exekučního řádu a občanského soudního řádu (ST 545) po prvním čtení. Teritorialitu exekutorů zavádí tři různé pozměňovací návrhy:

- **Čistá teritorialita** - pozměňovací návrh skupiny poslanců (Kolářík, Valachová, Hrnčíř, Aulická-Jírovcová, Farský a další).
- **Čistá teritorialita** - pozměňovací návrh poslance Farského - od předchozího návrhu se liší nižší administrativní zátěží soudů
- **Spotřebitelská teritorialita** - pozměňovací návrh poslance Výborného - od čisté teritoriality se liší možností věřitele vybrat si exekutora, pokud vymáhá dluh na podnikateli nebo pokud jde o dluh výživného či náhrady újmy způsobené trestným činem

Doporučení Rekonstrukce státu:

Doporučujeme přijetí čisté teritoriality v jedné ze dvou verzí, popřípadě spotřebitelské teritoriality, nebude-li přijata čistá teritorialita.

Za Rekonstrukci státu handout zpracoval Věnek Bonuš, venek.bonus@frankbold.org